

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKÇE ALAN EĞİTİMİ KİTAPLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA¹

Ömer Tuğrul KARA*

İlke ALTUNTAŞ**

ÖZET

Eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için birtakım araç ve gereçlere ihtiyaç duyulmaktadır. Çağın koşullarına ve eğitim ortamına göre farklılık gösterebilen bu araç-gereçlerden en yaygın olanı ders kitaplarıdır. Kitaplar en eski ve en yaygın eğitim kaynaklarıdır. Türkçe öğretmenliği bölümlerinde son on yıldır gözle görülür bir şekilde artış olmuştur. Bu çerçevede bu bölümlerde yetişmiş öğretim elemanı ve bölümün ihtiyaçlarını karşılayacak alan kitaplarına ihtiyaç duyulmuştur. Türkçe eğitimi alanında farklı adlarla, farklı yayınevlerince pek çok kitap yayımlanmıştır. Bu araştırmanın genel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimindeki kitapların seçimine ve kitaplardan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi de araştırmanın alt amaçlarıdır. Çalışmada nitel veri toplama yöntemi olarak görüşmeden yararlanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılar, Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü 4. sınıfta okuyan öğretmen adayları arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla seçilmiş 15 Türkçe öğretmeni adaydır. Görüşmeler sonunda öğretmen adaylarından elde edilen veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir.

Öğretmen adaylarının alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken nasıl bir yol izledikleri, nelere dikkat ettikleri, kitap seçiminde kitabın yazarının, yayınevinin, içindekiler bölümünün etkili olup olmadığı, kitap seçerken güçlüklerle karşılaşmışlar mı, edinmek istedikleri kitaplara nasıl ulaştıkları, kitaplardan yararlanma durumları ve sıklıkları, kitapların bölüm derslerinin programlarıyla ve içerikleriyle uygunluğuyla ilgili sorular sorulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen adayları, Türkçe eğitimi, Türkçe alan eğitimi kitapları.

¹ Adı geçen makale 19-21 Haziran 2014 tarihleri arasında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı'nda sunulan sözlü bildirin genişletilmiş halidir.

* Yrd. Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

** Arş. Gör., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Programı

DETERMINING THE OPINIONS OF THE PROSPECTIVE TURKISH TEACHERS ON TURKISH COURSEBOOKS: A QUALITATIVE STUDY¹

ABSTRACT

Various tools and materials are required to conduct the education properly. Among these which could differ according to circumstances of the period, the most common is course books. Books are the oldest and widespread educational resources. Apparently, the departments of Turkish education have been on increase for the last 10 years. In this respect, experienced instructors and course books for the departments are required. In Turkish education, many books were published with different titles and by different publishers. The aim of this study is to determine the participants' opinions on course books of Turkish language education. Determining their opinions as regards selecting books in Turkish field and their position to benefit the books are the sub-goals of the study. In the study, interview technique was used as a method to collect qualitative data. The data was collected through a half-structured interview form. The participants were those who were chosen by scale modelling from purposeful sampling methods among the candidates studying in Turkish education departments in Çukurova University. From the interviews, the data obtained were analyzed through content analysis.

Questions were asked about how the candidates follow a way, what they consider, whether the writer, the publishing company and the contents of the book are effective while choosing books about field education. Questions were prepared about the candidates' position and frequency to benefit the book and the appropriateness of the books with the contents and programs of the field lessons.

KEYWORDS: Candidates of teacher, Turkish education, Turkish field education books

GİRİŞ

Eğitim-öğretim etkinliklerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesinde birtakım araç ve gereçlere gereksinim duyulmaktadır. Çağın koşullarına ve eğitim ortamına göre farklılık gösterebilen bu araç-gereçlerden en yaygın olanı kitaplardır. "Kitaplar, programların amaçlarına hizmet eden; içeriği ile örtüşen; eğitimciler için öğretim sürecinde sınıf içindeki etkinliklere yön veren, öğrenciler için sözel öğretimden kaynaklanan boşlukları gidermeyi amaçlayan öğretme-öğrenme ortamının vazgeçilmez yazılı ve basılı

araçlarıdır” (Delice, Aydın ve Kardeş, 2009: 76). Yine ders kitapları “bir dersin öğretimine yönelik olarak hazırlanan ve o dersin içeriğine ait bilgileri, öğrencilerin kendi başlarına okuyarak, sıraya göre ve doğru bir şekilde öğrenmeleri amacıyla, öğretim programları paralelinde, belirli bir amaca göre hazırlanmış yazılı metinler” (Aytuna,1963: 218; Oğuzkan, 1993: 83) olarak da tanımlanmaktadır.

Kitaplar en eski ve en yaygın eğitim kaynaklarıdır. Aynı zamanda eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek üzere öğrencinin öğrenme yaşantılarına kaynaklık eden hatta birçok durumda tek ve en önemli öğretim materyalleridir (Halis, 2002: 51; Lambert ve Balderstone, 2002: 117; İncekara ve Karatepe, 2010: 46).

Topluma yön verecek en önemli kurumlardan biri eğitim fakülteleridir. Çünkü bu kurumlar eğitimin temel taşlarını yani öğretmenleri yetiştirmekle görevlidir. Türkçe öğretmenliği bölümleri de Türkçenin etkili kullanılması, olanaklarının sezdirilmesi, dilin öğretilmesi ve bu doğrultuda öğretmenlerin yetiştirilmesi amaçlarıyla kurulmuştur. Türkçe öğretmenliği bölümlerinde son on yıldır gözle görülür bir şekilde artış olmuştur. Bu çerçevede bu bölümlerde yetişmiş öğretim elemanı ve bölümün ihtiyaçlarını karşılayacak alan kitaplarına ihtiyaç duyulmuştur. Türkçe eğitimi alanında farklı adlarla, farklı yayınevlerince pek çok kitap yayımlanmıştır. Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının her an başvurabildiği ve kolaylıkla ulaşabildiği Türkçe alan eğitimi kitapları, hem ders kitabı hem de kaynak kitap niteliğinde yararlanılan, önemli araç-gereçlerdir. Alan eğitiminde yayımlanan kitapların öğretmen adayları tarafından nasıl seçildiğinin, kullanım amaçlarının, içerik ve tasarım özelliklerinin, Türkçe öğretmenliği ders programıyla uygunluğunun adayların görüşlerine göre belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmayla öğretmen adaylarının kitaplarla ilgili çeşitli deneyimlerinin belirleneceği ve araştırmanın -adayların görüşleri doğrultusunda- Türkçe alan eğitimi kitaplarının niteliğine ve kullanımına ilişkin olumlu ve olumsuz yönler dikkat çekeceği düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının ders kitaplarıyla ilgili görüşlerini içeren çok az araştırma yapılmıştır. Uzuntiryaki ve Boz (2006), Çokadar ve Şahin (2009) öğretmen adaylarının ders kitabı kullanımıyla ilgili çalışmalar yapmışlardır. Ancak Türkiye’de eğitim fakültelerinde okutulan alan eğitimi kitaplarıyla ilgili öğretmen adayı görüşlerini yansıtan herhangi bir çalışmanın olmaması bu araştırmanın yapılma ihtiyacını gündeme getirmiştir. Özellikle Türkçe öğretmenliği alan eğitimi kitaplarının seçimini, kullanımını, öğrencilerin kitaplarla olan deneyimini anlatan herhangi bir çalışma yoktur. Türkçe öğretmeni adaylarıyla böyle bir çalışmanın yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Alan eğitiminde

kitap kullanımı ve seçimi konusunda elde edilen bilgilerin öğretmen yetiştirmede, Türkçe eğitimi alanında çalışan akademisyenlere, Türkçe öğretmeni adaylarına, kitap yazarlarına ve yayınevlerine önemli dönütler sunacağı umulmaktadır.

ÇALIŞMANIN AMACI

Yapılan araştırmanın genel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimindeki kitapların seçimine ve kitaplardan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi de araştırmanın alt amaçlarıdır.

SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

1. Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde okuyan 4. sınıf öğrencileri ve
2. Veri toplama aracında yer alan sorularla sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın genel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi olduğu için çalışma niteldir. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Araştırmada görüşmeden yararlanılmıştır. “Görüşme, sözlü olarak sürdürülen bir iletişim türüdür. Araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi sağlar. Görüşme, sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda en sık kullanılan veri toplama yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 40).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü 4. sınıfta okuyan öğretmen adayları arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla seçilmiş 15 Türkçe öğretmeni adaydır. Öğretmen adaylarının belirlenmesinde gönüllülük göz önünde bulundurularak 2014’ün Nisan ve Mayıs aylarında 15 öğretmen

adayıyla görüşme yapılmıştır. Bu araştırmada ölçütler, araştırmacılar tarafından belirlenmiş ve ölçütleri karşılayan durumlar çalışılmıştır. Araştırmada, 4. sınıf Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere ulaşmak esas olduğu için bu durum ölçüt olarak kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının ses kayıt cihazı kullanımına izin verip vermemesi katılımcı seçiminde ölçüt olmuştur.

Veri Toplama Araçları

Görüşülen kişilerin bakış açılarını ortaya koyma, duygu ve düşüncelerini anlama ve görünenden daha derin bilgilere ulaşma görüşme yönteminin özelliği ve avantajlarıdır (Kuş, 2009). Bu nedenle veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. “Yarı yapılandırılmış görüşmenin; analizlerin kolaylığı, görüşülene kendini ifade etme imkânı, gerektiğinde derinlemesine bilgi sağlama gibi avantajları vardır” (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010: 163). Görüşme formu uzman görüşü alınarak hazırlanmış ve uzmanlardan alınan dönütlerle düzenlemelere gidilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Öncelikle ses kayıt kullanımına izin veren öğretmen adaylarından toplanan veriler, bilgisayar ortamına aktarılmış; yazılı metin haline getirilmiştir. Diğer öğretmen adaylarından alınan notlarla birlikte sorulara verilen yanıtlar birkaç kez okunarak her iki araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlamalar yapıldıktan ve kodları altında toplayacak temalara ulaşıldıktan sonra iki araştırmacının kodları, temaları karşılaştırılmıştır. Daha sonra kodlamalar arasındaki uyuma bakılmıştır. Çalışmada araştırmacılar arasındaki kodların uyum yüzdesine de yer verilmiştir. İç geçerliğin sağlanması adına hesaplanan uyum yüzdesi, %84,32'dir. Kodların daha iyi açıklanması ve araştırmanın güvenilirliği için görüşmeye katılanlardan alıntılara yer verilmiştir. Verilerin analiz edilmesi aşamasında geçerlik ve güvenilirlik için başka çalışmalar da yapılmıştır. Elde edilen bazı bulguların daha önce yapılmış olan diğer araştırmalarda da var olduğu tespit edilmiş, bu çalışmalara ve çalışmaların bulgularına yer verilmiştir. Dış güvenilirlik için verilerin toplanması, kodlanması, temalaştırılması ve betimlenmeye hazır hâle getirilmesi süreçleri sırayla yapılmıştır. Veriler, eğitim bilimleri alanında nitel araştırmalar yapan ve yine eğitim bilimleri alanında öğretim elemanı olarak çalışan başka bir kişiye daha gönderilerek verileri kodlaması ve araştırmacı tarafından çıkartılan kodları, temaları incelemesi sağlanmıştır. Daha sonra bir araya gelinerek, belirlenen kodlar ve temalar

üzerinde görüşülmüş ve tartışılmıştır. Bu doğrultuda bazı kodlar listeden çıkartılmış, bazıları da yeniden düzenlenmiştir.

BULGULAR

Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada 15 Türkçe öğretmeni adayı ile görüşme yapılmıştır. Öğretmen adayları, “K” harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (K1, K2, K3, K4...). Görüşlerden örnek sunmak amacıyla yapılan alıntılarda, görüşler olduğu gibi verilmiş; herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimi kitapları denildiğinde akıllarına hangi derslerin kitapları geldiği sorulmuştur. Öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının Neler Olduğuna İlişkin Görüşleri

Türkçe Alan Eğitimi Kitapları	
Okuma eğitimi kitapları	13
Dinleme eğitimi kitapları	13
Yazma eğitimi kitapları	13
Konuşma eğitimi kitapları	11
Dil bilgisi öğretimi kitapları	7
Özel öğretim yöntemleri kitapları	2
Diğer Derslerin Kitapları	
Yeni Türk edebiyatı kitapları	3
Çocuk edebiyatı kitapları	3
Dil bilim kitapları	3

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKÇE ALAN EĞİTİMİ KİTAPLARINA İLİŞKİN...

Eski Türk edebiyatı kitapları	2
Metin bilgisi kitapları	2
Şekil bilgisi kitapları	1
Cümle bilgisi kitapları	1
Halk edebiyatı kitapları	1
Dünya edebiyatı kitapları	1
Edebiyat bilgi ve teorileri kitapları	1

Tablo1’de görüldüğü üzere 13 öğretmen adayı, Türkçe alan eğitimi kitapları olarak okuma eğitimi, yazma eğitimi ve dinleme eğitimi kitaplarını; 11 öğretmen adayı da konuşma eğitimi kitaplarını belirtmiştir. Adayların 7’si, dil bilgisi öğretimi kitaplarını, 2’si ise özel öğretim yöntemleri kitaplarını söylemişlerdir. Bazı öğretmen adaylarının bu konudaki görüşlerine ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

“Okuma eğitimi, dinleme eğitimi, konuşma eğitimi, yazma eğitimi, çocuk edebiyatı, yeni Türk edebiyatı kitapları gelmektedir.” (K6)

“Dört temel dil becerisi üzerine yazılmış kitaplar.” (K12)

“Türkçe dil bilgisi öğretimi, anlama ve anlatım teknikleri, özel öğretim yöntemleri, dil bilimi kitapları (K15)

Bir öğretmen adayı Türkçe alan eğitimi kitapları olarak tüm edebiyat kitaplarını söylemiştir. Bir öğretmen adayı da alıntıda görüldüğü gibi *“Türkçe eğitimiyle ilgili tüm kitaplar. Üniversitede Türkçe bölümünde okutulan dersleri, hepsi alan kitaplarıdır”. (K13)* Türkçe eğitimiyle ilgili tüm kitaplar demiştir. Her iki durum, öğretmen adaylarının alan eğitimi kitaplarıyla ilgili yeterince bilgi sahibi olmadığının göstergesi olabilir. Özel öğretim yöntemleri kitaplarının yalnızca 2 öğretmen adayı tarafından söylenmesi diğer öğretmen adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” dersinin alan eğitimi dersi olduğunu bilmemelerinden kaynaklanabilir.

Üç öğretmen adayı yeni Türk edebiyatı, çocuk edebiyatı ve dil bilim kitaplarının, 2 aday eski Türk edebiyatı ve metin bilgisi kitaplarının, birer öğretmen adayı da şekil bilgisi, cümle bilgisi, halk edebiyatı, dünya edebiyatı, edebiyat bilgi ve teorileri kitaplarının Türkçe alan eğitimi kitapları içine girdiğini söylemiştir. Bu bulgu oldukça dikkat çekici bir

bulgudur. Çünkü bu kitaplar Türkçe alan eğitimi kitapları değildir. Bu durum da öğrencilerin alan eğitimi kitaplarıyla ilgili yeterince bilgi sahibi olmadığının göstergesi olabilir.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yazarının etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Bu soruya ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Kitabın Yazarının Kitap Seçiminde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Kitabın Yazarının Etkililiği	f
Kitabın yazarının etkili olduğunu söyleyenler	10
• Kitabın yazarının bilinmesi	4
• Kitabın yazarının akademik yetkinliği	2
• Kitabın yazarının dil ve anlatımı	1
Kitabın yazarının kısmen etkili olduğunu söyleyenler	1
Kitabın yazarının etkili olmadığını söyleyenler	4

Tablo 2’de görüldüğü üzere 10 öğretmen adayı, Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yazarının etkili olduğunu, 1 öğretmen adayı da kısmen etkili olduğunu ifade etmiştir. Dört aday Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yazarının etkili olmadığını söylemiştir. Kitabın yazarının etkili olduğunu söyleyen öğretmen adaylarından 4’ü bildiği yazarların kitaplarını aldığını, 2’si yazarın akademik yetkinliğinin, 1’i de yazarın dil ve anlatımının etkili olduğunu belirtmiştir. Bu soruya ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinden örnekler sunulmuştur.

“Kitabın yazarı etkilidir... çalışmalarına güvendiğim yazarları tercih ederim.” (K2)

“Kısmen etkilidir.” (K6)

“Etkilidir. Çünkü daha önce hiç bilmediğimiz yazarların kitaplarını alırsak hayal kırıklığı yaşayabiliriz. Kitap alırken bildiğimiz yazarların kitaplarını almak önemlidir.” (K11)

Ayrıca 2 öğretmen adayı yazarları tanımadığı için yazarların etkili olmadığını, 1 öğrenci de yazarın çok etkili olduğunu belirtmiştir.

“Etkili değildir. Yazarları tanımıyorum”. (K3)

“Kitabın yazarı kitap seçmemde belirleyici olamaz.” (K14)

2 öğretmen adayının kitap yazarlarını tanımadıklarını belirtmesi dikkat çekici bir bulgudur. Bir öğretmen adayının da yazarın kısmen etkili olduğunu belirtmesi yazar dışında başka ölçütler de aradığının göstergesi olabilir. Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yayınevini etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Bununla ilgili öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Kitabın Yayınevini Kitap Seçiminde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Kitabın Yayınevini Etkililiği	f
Kitabın yayınevini etkili olduğunu söyleyenler	10
Kitabın yayınevini kısmen etkili olduğunu söyleyenler	1
Kitabın yayınevini etkili olmadığını söyleyenler	4

Tablo 3’te verildiği gibi 10 öğretmen adayı, Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yayınevini etkili olduğunu, öğretmen adaylarından 1’i de kısmen etkili olduğunu ifade etmiştir. Dört aday Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın yayınevini etkili olmadığını söylemişlerdir. Yayınevini etkili olduğunu söyleyen öğretmen adayından alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“Etkilidir. Çünkü yayınevine göre kitapların içerikleri değişiyor. İçerikle birlikte üslup değişiyor. O yüzden çok etkilidir.” (K5)

“Etkilidir. Ne olduğu belirsiz yayınevlerinden çıkan kitapları almak pek de sağlıklı bir düşünce değil.” (K11)

“Kimi yayınevleri gerçekten kaliteli, vermek istediğini iyi bir şekilde aktarıyor.” (K14)

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken kitabın içindekiler bölümünün etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Kitabın İçindekiler Bölümünün Kitap Seçiminde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Kitabın İçindekiler Bölümünün Etkililiği	f
Kitabın içindekiler bölümünün etkili olduğunu söyleyenler	14
Kitabın içindekiler bölümünün kısmen etkili olduğunu söyleyenler	1

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğretmen adayları kitapların içindekiler bölümünün kitap seçiminde etkili olduğunu söylemişlerdir. Bir aday, kısmen etkilidir, "Kısmen etkilidir, çünkü içine bakar biraz incelerim" demiştir. Bu da öğretmen adayının içindekiler bölümü dışında başka ölçütler de aradığının göstergesi olabilir.

Kitabın içindekiler bölümünün etkili olduğunu söyleyen öğretmen adaylarından alıntılar aşağıda sunulmuştur.

"Elbette ki bir kitabı içindekiler bölümü önemlidir. İyi bir şekilde sıraya konulan içerik okuyucuyu çekebilir." (K14)

"Evet etkilidir. İçindekiler kısmı kitabın bir bakıma özetidir." (K13)

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken görsel tasarımının etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Bu konuya ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmen Adaylarının Kitabın Görsel Tasarımının Kitap Seçiminde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Kitabın Görsel Tasarımının Etkililiği	f
Kitabın görsel tasarımının etkili olduğunu söyleyenler	14
Görüş belirtmeyenler/görüşü olmayanlar	1

Tablo 5'te görüldüğü gibi görüşü olmayan bir aday dışındaki öğretmen adayları kitapların görsel tasarımının kitap seçimlerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

"Etkilidir. Kitap dış görüntüsüyle bireyi etkilemeli, onu okumaya ve incelemeye sevk etmelidir." (K2)

“Çok önemlidir. Dikkatimizi daha fazla vermeyi, konuyu daha net kavramımızı sağlar.” (K3)

“Evet etkileyicidir. Kitabı almam konusunda beni teşvik eder.” (K9)

Benzer araştırmalarda ders kitaplarında görselliğin önemli olduğu vurgusu yapılmıştır. Demirkaya ve Toma’la (2002: 164) göre de alan kitaplarında grafikler, haritalar, fotoğraflar gibi görsel malzemelere yer ayrılmalıdır.

Bir öğrencinin görüş belirtmemesi kitap seçiminde görsel tasarım dışında başka ölçütler aradığının ama bunların neler olduğunu bilmediğinin göstergesi olabilir.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken dersi veren öğretim elemanının etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Bununla ilgili öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmen Adaylarının Dersi Veren Öğretim Elemanının Kitap Seçiminde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Dersi Veren Öğretim Elemanının Etkililiği	f
Dersi veren öğretim elemanının etkili olduğunu söyleyenler	14
Dersi veren öğretim elemanının etkili olmadığını söyleyenler	1

Tablo 6’da görüldüğü gibi bir aday dışındaki öğretmen adayları dersi veren öğretim elemanının kitap seçimlerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Aşağıda öğretmen adaylarının görüşlerinden alıntılara yer verilmiştir.

“Etkilidir çünkü dersi veren öğretim elemanı o kitapları incelemiştir ve en iyisini bize önermiştir.” (K5)

“Kesinlikle etkilidir. Alanında uzman bir öğretim elemanının bizi yönlendirmesi kitap seçimini etkiler.” (K6)

Öğretmen adaylarına kitap seçimlerini etkileyen diğer etkenlerin neler olduğu da sorulmuştur. Bu soruya ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmen Adaylarının Kitap Seçimlerini Etkileyen Diğer Etkenlere İlişkin Görüşleri

Kitap Seçimini Etkileyen Diğer Etkenler	f
Kitabın dil ve anlatımı	4
Kitabın fiyatı	4
Kitabın kaynakçası	2
Kitabın basım kalitesi	2
Kitabın kalınlığı/ağırlığı	2
Arkadaş önerisi	2

Tablo 7’de görüldüğü üzere 4 öğretmen adayı, kitabın dil ve anlatımının, fiyatının; 2 öğretmen adayı kitabın basım kalitesinin, kalınlığının, kaynakçasının etkili olduğunu ifade etmiştir. İki aday ise arkadaşlarının önerilerinin Türkçe alan eğitimi kitaplarını seçerken etkili olduğunu söylemişlerdir.

Öğretmen adaylarının kitap seçimlerinde güçlüklerle karşılaşp karşılaşmadıklarıyla ilgili soruya ilişkin görüşleri Tablo 8’de özetlenmiştir.

Tablo 8

Öğretmen Adaylarının Kitap Seçimlerinde Güçlüklerle Karşılaşma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Öğretmen Adaylarının Kitap Seçiminde Güçlüklerle Karşılaşma Durumları	f
Güçlüklerle karşılaşanlar	1
• Kitapların az sayıda olması/kaynak yetersizliği	2
• Piyasadaki kitapların yeni ve içeriğinin yetersiz olması	6
• Adayların alana ilişkin yeterli bilgi sahibi olmaması	3
• Kitaplardaki gereksiz ayrıntılar	2
• Kitaplardaki bilgilerin bütünlük taşımaması	2
	2
Güçlüklerle karşılaşmayanlar	3

Tablo 8’de öğretmen adaylarının 12’sinin Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken güçlüklerle karşılaştıkları, 3 adayın da herhangi bir güçlükle karşılaşmadığı görülmektedir. Güçlüklerle karşılaştıklarını belirten öğretmen adayları güçlüklerin nedenlerini de açıklamışlardır. Altı aday, kaynak yetersizliğinden yani alandaki kitapların az sayıda olmasından yakınmışlardır. Üç öğretmen adayı, piyasadaki kitapların yeni ve içeriğinin yetersiz olduğunu, bu durumun kendileri için güçlük yarattığını belirtmişlerdir. İki öğretmen adayı alana ilişkin yeterli bilgi sahibi olmadığı için kitap seçiminde zorlandığını dile getirmişlerdir. İki öğretmen adayı için de kitaplardaki gereksiz ayrıntıların ve bilgilerin bütünlük taşıyıp taşımadığının kitap seçimlerinde güçlüğe neden olduğu görülmektedir.

Aşağıda öğretmen adaylarının görüşlerine yer verilmiştir.

“Karşılaşıyorum. Bunlar: alan eğitimiyle ilgili çok fazla sayıda kitap olmaması, var olan kitaplarda kavram karmaşaları, bazı kitapların gereksiz ayrıntılarla doldurulması, bilgilerin bütünlük taşıyıp taşıyıp taşımadığı.” (K1)

“Evet karşılaşıyorum. Alana dâhil okulda fazla bir bilgi sahibi olmadığım için.” (K7)

“... Herhangi bir güçlükle karşılaşmıyorum.” (K12)

Katılımcılara edinmek istedikleri Türkçe alan eğitimi kitaplarına nasıl ulaştıkları sorulmuştur. Elde edilen bilgiler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarına Ulaşma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Öğretmen Adaylarının Alan Eğitimi Kitaplarına Ulaşma Durum	ff
Kitapevleri yoluyla	10
Kütüphane yoluyla	22
İnternette/yayınevinden sipariş yoluyla	22
İnternette pdf formatında	11

Tablo 9’da görüldüğü üzere 10 öğretmen adayı alan eğitimi kitaplarına kitapevleri yoluyla ulaştıklarını, 2 öğretmen adayı kitapları kütüphaneden edindiklerini, 2 aday da internette ya da yayınevinden

sipariş ettiklerini belirtmiştir. Yalnızca bir aday kitaplara internetten pdf formatında ulaştığını söylemiştir.

“Kütüphane, kitabevi, online satış, internet üzerinden PDF dosyası olarak.” (K1)

“Kitabevlerinden, internet üzerinden ulaşıyorum.” (K2)

“Sadece kitapçılardan alırım.” (K8)

Öğretmen adaylarının çoğunun kitaplara kitabevleri aracılığıyla ulaşması dikkat çekici bir bulgudur. Kitapların en önemli özelliği her an hazır olması, ders içi ve ders dışı kullanılabilmesidir (Seferoğlu, 2006). Teknolojinin oldukça geliştiği bu çağda adayların internetten sipariş yerine kitapçıları yeğlemesi, onların ilk aşamada kitaplarla birebir etkileşime geçme istekleri olabilir. Ayrıca kütüphanelerden sadece 2 adayın yararlanması, öğretmen adaylarının kütüphaneye gitme alışkanlıklarının olmadığını göstergesi sayılabilir.

Öğretmen adaylarına dönem arası ve dönem sonu sınavlarının Türkçe alan eğitimi kitaplarından yararlanmalarında etkili olup olmadığı, etkiliyse ne derecede etkili olduğu sorulmuştur. Bununla ilgili öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarından Yararlanmalarında Dönem Arası ve Sonu Sınavlarının Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

---

Adayların Kitaplardan Yararlanmalarında Dönem Arası ve Sonu

Sınavlarının Etkililiği

f

Dönem arası ve sonu sınavlarının etkili olduğunu söyleyenler 10

Dönem arası ve sonu sınavlarının etkili olmadığını söyleyenler 5

Tablo 10’da görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 2/3’ü (10) dönem arası ve dönem sonu sınavlarının alan eğitimi kitaplarından yararlanmalarında etkili olduğunu; bunların içinden 3’ü çok etkili olduğunu belirtmiştir. Geriye kalan 5 öğretmen adayı da sınavların etkili olmadığını söylemiştir.

“Etkilidir. Çoğunlukla alan eğitimi kitaplarından vize ve finallerde yararlanıyorum.” (K2)

"Tabi ki etkilidir. Vize ve finallerde alan eğitimi kitaplarından yararlanırım" (K4)

"Etkilidir. Genelde öyle yapar çalışırım." (K13)

"Bu konuda etkili olduğunu düşünmüyorum." (K14)

Bu bulguya benzer bir bulguya başka bir çalışmada rastlanmaktadır. Phillips ve Phillips'in (2007) yaptıkları araştırma üniversite öğrencilerinin sınavlar yaklaşınca ders kitaplarını ana kaynak olarak kullandıklarını göstermektedir. Beş öğretmen adayı mesleki bilgi elde etmek için ve biri de ödev hazırlamada kitaplardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca 5 öğretmen adayı alan eğitimi kitaplarının alan ve mesleki bilgilerine katkıda bulunduğunu dile getirmişlerdir. İki aday özellikle dil becerileri konusunda bilgiler edindiklerini belirtmiştir.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimi kitaplarının içeriğine ilişkin görüşleri de sorulmuştur. Elde edilen bilgiler Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının İçeriğine İlişkin Görüşleri

Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının İçeriği	f
Kitapların içeriklerine ilişkin olumsuz görüş bildirenler	10
• Gereksiz ayrıntıların olması	8
• İçeriğin yetersiz olması	4
• Kavram kargaşasının olması	2
• Yazım- noktalama yanlışlarının olması	2
• Anlatımın anlaşılır olmaması	1
• Bilgi yanlışlığının olması	1
Kitapların içeriklerine ilişkin olumlu görüş bildirenler	2
• Konuların basitten karmaşığa düzenlenmesi	1
• Konuların örneklerle pekiştirilmesi	1
Görüş belirtmeyenler/görüşü olmayanlar	3

Tablo 11’de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 2/3’ü (10), alan eğitimi kitaplarının içeriklerine ilişkin olumsuz görüş bildirmişlerdir. Sekiz öğretmen adayı kitaplarda gereksiz ayrıntıların olduğunu, 4 aday içeriğin yetersiz olduğunu, 2 öğretmen adayı da kavram karmaşalarının ve yazım-noktalama yanlışlarının olduğunu ifade etmiştir. Bir öğretmen adayı “anlatımın anlaşılır olmaması”ndan yakınırken diğer bir öğretmen adayı ise kitaplarda “bilgi yanlışlığının olmasını” dile getirmiştir.

Yalnızca 2 aday kitapların içeriğine ilişkin olumlu görüş bildirmiştir. Buna göre öğretmen adaylarından biri “konuların basitten karmaşığa düzenlendiğini” diğer öğretmen adayı ise “konuların örneklerle pekiştirilmesini” olumlu yön olarak belirtmiştir. Bu konuya ilişkin görüşü olmayan 3 aday vardır. Öğretmen adayları kitapların içeriğiyle ilgili en çok gereksiz ayrıntıların olmasından ve içeriğin yetersizliğinde yakınmışlardır. Çokadar ve Şahin’in (2009) yaptığı çalışmada da benzer olarak öğretmen adayları kitaplarda gereksiz ayrıntıların, yanlış bilgilerin bulunduğunu ve içeriğin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının çoğunun içerik hakkında olumsuz görüş bildirmesi dikkat çekicidir. Adayların kitapların içeriklerinden memnun olmadıkları söylenebilir. Görüş bildirmeyen 3 adayın ise kitaplara ilişkin henüz bir yargıya varamadıkları söylenebilir.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimi kitaplarının görsel tasarımına ilişkin görüşleri de sorulmuştur. Öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının Görsel Tasarımına İlişkin Görüşleri

Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının Görsel Tasarımı	f
Görsel tasarıma ilişkin olumsuz görüş bildirenler	8
• Görsellerin yetersiz olması	5
• Görsellerin ilgi çekmemesi	3
• Görsellerin içeriği desteklememesi	1
Görsel tasarıma ilişkin olumlu görüş bildirenler5	
• Görsellerin yeterli olması	5
Görsel tasarımın önemli olmadığını düşünenler	2

Tablo 12’de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 8’i, alan eğitimi kitaplarının görsel tasarımına ilişkin olumsuz görüş bildirmişlerdir. Beş öğretmen adayı kitaplardaki görsellerin yetersiz olduğunu, 3 aday görsellerin ilgi çekmediğini, 1 aday da görsellerin içeriği desteklemediğini ifade etmiştir. Beş aday kitapların görsel tasarımına ilişkin olumlu görüş bildirmişlerdir. Kitapların görsel tasarımının önemli olmadığını düşünen 2 aday vardır.

İçerik, kitapların amaçlarını gerçekleştirmede olduğu gibi program için de en önemli öğelerin başında gelir. İçerik kadar kitapların görsel tasarımı da oldukça önemlidir. Kitapların öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi, onların öğrenme ilgilerini çekebilmesi için hem içerik hem de görsel tasarım bakımından iyi hazırlanmaları gerekir. Ancak çalışmada içerik ve görsel tasarımla ilgili olumlu görüş bildiren öğrenciler az sayıdadır. Bu bulgular kitapların yazarları ve yayınevleri için dönüt olabilir.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimi kitaplarının içeriğinin Türkçe öğretmenliği programıyla uygunluğuna ilişkin görüşleri sorulmuştur. Elde edilen bilgiler Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının İçeriğinin Türkçe Öğretmenliği Programıyla Uygunluğuna İlişkin Görüşleri

Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarının İçeriğinin Türkçe Öğretmenliği Programına Uygunluğu	f
Programla kitapların içeriğinin uyumlu olduğunu söyleyenler	5
Programla kitapların içeriğinin kısmen uyumlu olduğunu söyleyenler	3
Programla kitapların içeriğinin uyumlu olmadığını söyleyenler	2
Görüş belirtmeyenler/görüşü olmayanlar	5

Tablo 13’te görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 5’i, alan eğitimi kitaplarının içeriğinin programla uyumlu, 3’ü ise kısmen uyumlu olduğu görüşündedir. 2 öğretmen adayı ise alan eğitimi kitaplarının içeriğinin programla uyumlu olmadığını belirtmişlerdir. Görüşü olmayan 5 öğretmen adayı vardır. Aşağıda öğretmen adaylarının görüşleri alıntılanmıştır.

“Yeni çıkan alan kitapları Türkçe öğretim programına paralel hazırlanmıştır.” (K1)

“Birbirini içerik olarak tamamlar nitelikte olduklarını düşünüyorum.”
(K2)

“Açıkçası çok bilgili değilim. Bu yüzden bu konu hakkında yorum yapamam.” (K10)

“Tam olarak uyumlu değil. Çelişkiler vardır.” (K15)

Türkçe öğretmenliği bölümü için hazırlanan kitaplar programla dersin uyumunu sağlayan, öğrencinin akademik araştırmalarında ve bilgiye ulaşmada kullanabileceği temel araç olma özelliğini taşımalıdır. Oysa yapılan çalışmada öğretmen adaylarının programla uyumluluğu ve içeriğine ilişkin görüşlerinin bu doğrultuda olmadığı söylenebilir.

Görüş bildirmeyen adaylar, programla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarından karşılaştırma yapamamış olabilirler.

Öğretmen adaylarına Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin önerileri de sorulmuştur. Bununla ilgili öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarına İlişkin Önerileri

Öğretmen Adaylarının Türkçe Alan Eğitimi Kitaplarına İlişkin Önerileri	f
Gereksiz ayrıntılar olmamalı	4
Alan eğitimiyle ilgili daha fazla kitap basılmalı	3
Öğrencinin gereksinmelerine göre kitaplar hazırlanmalı	2
Kitaplar öğretim üyeleri tarafından hazırlanmalı	1
Kitapların içeriği programla uyumlu olmalı	1
Kitapların fiyatları uygun olmalı	1

Tablo 14’te görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 4’ü, alan eğitimi kitaplarında gereksiz ayrıntıların olmaması, 3’ü alan eğitimiyle ilgili daha fazla kitap basılması, 2’si kitapların öğrencinin gereksinmelerine göre hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Bir öğretmen adayı kitaplar öğretim üyeleri tarafından hazırlanmalı, kitapların içeriği programla uyumlu olmalı ve fiyatlar uygun olmalı demiştir.

“Alan eğitime ilişkin daha fazla kitap çıkarılmalı, gereksiz ayrıntılardan arındırılarak öğrencinin ihtiyacı olan bilgilere yer verilmelidir.” (K1)

“Bu alanda öğrencilerin ihtiyaçlarına göre kitaplar çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.” (K9)

“Alanı tam anlamıyla ele alması, gereksiz bilgilerden kaçınması gerekir.” (K13)

“Fiyatları uygun olabilir.” (K15)

Öğretmen adayları kitaplarla ilgili pek çok güçlük bildirmelerine karşın bu güçlüklerin çözümüne yönelik önerileri çeşitlendirememişlerdir. Bu durum, öğretmen adaylarının güçlüklerin nasıl çözüleceği konusunda yeterli bilgiye ve düşünceye sahip olamadıklarının, çözüm üretmediklerinin göstergesi olabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe alan eğitimi kitaplarına ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Türkçe alan eğitimi kitapları denildiğinde öğretmen adaylarının akıllarına en çok gelenler, okuma, yazma, dinleme, konuşma eğitimi kitaplarıdır. Dil bilgisi öğretimi kitapları da öğretmen adaylarının neredeyse yarısı tarafından söylenmiştir. Adaylar arasında Türkçe alan eğitimi kitapları arasına girmeyen edebiyat ya da dil bilim kitaplarını söyleyenler de vardır. Öğretmen adayları Türkçe alan eğitimi kitaplarının neler olduğunu yeterince bilmemektedirler.

Öğretmen adaylarının üçte ikisi kitap seçiminde kitabın yazarının ve yayınevinin etkili olduğunu belirtmiştir. Bu çerçevede Türkçe öğretmen adaylarının bildikleri yayınevleri ve yazarların kitaplarını tercih ettikleri görülmektedir. Bu anlamda öğretmen adayları en çok bildikleri yazarların kitaplarını seçtiklerini dile getirmişlerdir. Adaylar kitapların içindekiler bölümünün etkili olduğunu; bir aday, kısmen etkili olduğunu söylemiştir. Biri dışında tüm öğretmen adayları kitapların görsel tasarımının ve öğretim elemanının kitap seçimlerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adayları, kitabın dil ve anlatımının, fiyatının, basım kalitesinin, kalınlığının, kaynakçasının ve arkadaşlarının önerilerinin kitap seçimlerinde etkili olduğunu da ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun Türkçe alan eğitimiyle ilgili kitap seçerken güçlüklerle karşılaştıkları görülmektedir. Güçlüklerle

karşılaştıklarını belirten öğretmen adayları en çok kaynak yetersizliğinden yani alandaki kitapların az sayıda olmasından yakınmışlardır.

Öğretmen adaylarının çoğunluğunun alan eğitimi kitaplarına kitabevleri yoluyla ulaştıkları söylenebilir. Öğretmen adaylarının üçte ikisi dönem arası ve dönem sonu sınavlarının alan eğitimi kitaplarından yararlanmalarında etkili olduğunu belirtmiştir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu kitapların içeriklerine ve görsel tasarıma ilişkin olumsuz görüş bildirmişlerdir. Oysa ders kitaplarının öğretme-öğrenme ortamında amacına hizmet etmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özelliklerin başında içerik vardır. “İçerik; ders kitabının hazırlanmasında, seçiminde ve özellikle de sahip olduğu niteliğin tespit edilmesinde birinci derecede öneme sahiptir” (Kızılçaoğlu, 2005: 136). Öğretmen adayları, kitapların içeriklerinin Türkçe öğretmenliği programıyla uyumlu olduğuna ilişkin çeşitli görüşler belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının beşi, alan eğitimi kitaplarının içeriğinin programla uyumlu, üçü ise kısmen uyumlu olduğu görüşündedir.

Öğretmen adaylarının kitaplara ilişkin önerileri sınırlı sayıdadır. Adayların alan eğitimi kitaplarında gereksiz ayrıntıların olmaması, alan eğitimiyle ilgili daha fazla kitap basılması, kitapların öğrencinin gereksinmelerine göre hazırlanması gerektiği önerileri arasındadır.

Çalışmanın sonuçlarına bağlı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1- Alan eğitimi kitapları hazırlanırken içerik kadar tasarımlarının da dikkate alınması ve içeriğe uygun, öğrenme ortamlarını kolaylaştıracak tasarımlar yeğlenmelidir.

2- Alan eğitimi kitapları içerik açısından Türkçe öğretmenliği bölümü dersleriyle uyum içinde olmalıdır.

3- Kitapların tanıtımı yazarları, yayınevleri ya da öğretim elemanı tarafından yapılmalıdır.

4- Öğretmen adayları Türkçe alan eğitimi kitaplarının neler olduğunu yeterince bilmemekteirler. Öğretim elemanları onlara bu konuda rehberlik etmelidir.

5- Türkçe öğretmenliği bölümünde okutulan ya da yararlanılan alan eğitimi kitaplarıyla ilgili araştırmaların arttırılması; bu çalışmanın dışında ilgili öğretim elemanlarının da görüşlerinin değerlendirildiği farklı çalışmaların yapılması yararlı olabilir. Yapılacak olan çalışmalarda farklı sınıflarda ve farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri alınabilir. Diğer kitaplara yönelik de araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- AYTUNA, A. H. (1963). *Ortadereceli Okullarda Öğretmenlik ve Problemleri*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- ÇOKADAR, H. ve Abdurrahman Ş. (2009). "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Önerilen Ders Kitaplarıyla Olan Deneyimleri". *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 114-127.
- DELİCE, A., AYDIN, E. ve KARDEŞ, D. (2009). "Öğretmen Adayı Gözüyle Matematik Ders Kitaplarında Görsel Öğelerin Kullanımı". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 2 (16), 75-92.
- DEMİRKAYA, H. ve TOMAL, N. (2002). "Lise Coğrafya Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi ve Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri". *Marmara Coğrafya Dergisi*, 5, 153-169.
- HALİS, İ. (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Nobel Yayınları: Ankara.
- İNCEKARA, S. ve KARATEPE, A. (2010). "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yeni Program Temelinde Ders Kitaplarına Yönelik Düşünceleri". *Marmara Coğrafya Dergisi*, 21, 46-64.
- KIZILCAOĞLU, A. (2005). "Ortaöğretim Ülkeler Coğrafyası Ders Kitaplarının Niteliklerini Artırmaya Yönelik Öneriler". *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (13), 129-144.
- KUŞ, E. (2009). *Nitel-Nitel Araştırma Teknikleri Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nicel mi Nitel mi?* Ankara: Anı Yayıncılık.
- LAMBERT, D. ve BALDERSTONE, D. (2000). *Learning to Teach Geography in the Secondary School*. London: Routledge.
- OĞUZKAN, F. (1993). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Emel Matbaacılık.
- PHİLLİPS, B. J. ve PHİLLİPS, E. (2007). "Sink or skim: Textbook Reading Behaviors of Introductory Accounting Students". *Issues in Accounting Education*, 22(1), 21-44.

- SEFEROĞLU, S. Sadi (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- UZUNTİRYAKI, E. ve BOZ, Y. (2006). "Öğretmen Adaylarının Ders Kitabı Kullanımıyla İlgili Görüşleri". *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 212-220.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.